

Nr 118.

Av herrar **Brännberg** och **Karlsson** i Munkedal, *angående avgifterna för granskning av filmer.*

I skrivelse till chefen för kungl. civildepartementet den 7 januari 1916 yttrade dåvarande föreståndaren för statens biografbyrå bland annat följande: Avgifterna för granskning av biografbilder lära få anses avsedda att täcka utgifterna för den statliga kontrollen å granskningsmaterialet, men däremot icke utgöra någon beskattning av biografrörelsen eller inkomstkälla för statsverket.

I kungl. propositionen nummer 63 till 1916 års riksdag åberopade chefen för kungl. civildepartementet detta uttalande utan att däremot göra någon erinran.

I remissutlåtande den 17 januari 1916 ställde sig kungl. statskontoret likaledes på samma ståndpunkt. Statskontoret yttrade nämligen, att det vore riktigt, att granskningsavgifterna icke voro avsedda att utgöra någon beskattning av biografrörelsen eller inkomstkälla för statsverket utöver vad som krävdes för den statliga kontrollen å granskningsmaterialet.

Genom kungl. kungörelsen av den 9 november 1917 höjdes avgifterna för granskning av filmer från 2 till 3 öre pr meter och genom kungl. kungörelsen den 18 juni 1920 till 4 öre pr meter.

Penningvärdet har emellertid sedan 1920 stigit till ungefär det dubbla, varför kostnaderna för granskningen väsentligt nedgått.

Under senaste budgetåret ha biografbyråns inkomster genom granskningsmedel uppgått till icke mindre än 161 216 kronor och 50 öre, medan anslaget till byrån endast uppgår till 75 300 kr., vartill kommer ett anslag av 10 000 kronor för dyrtidstillägg. Ej ens dessa anslag ha till fullo förbrukats. Inkomsterna äro mer än dubbelt så stora som de behöva vara för att täcka byråns utgifter.

Under varje år har dylikt betydande överskott uppstått, och överskotten ha — efter avdrag för vissa anslag — inlevererats till kungl. statskontoret, där de fonderats. Under förra regeringen indrogs emellertid denna fond till den allmänna budgeten, och i årets statsverksproposition föreslås, att fondering överhuvud icke längre bör ske utan medlen direkt ingå i statsbudgeten.

Om riksdagen bifaller detta förslag, blir det ännu tydligare, att granskningsavgifterna icke böra sättas till högre belopp än att de — med nödig säkerhetsmarginal — täcka byråns utgifter. Skulle även i fortsättningen betydande överskott uppstå, måste granskningsavgifterna anses få *en mycket tydligt markerad karaktär av beskattning.*

Icke heller bör vid avgifternas bestämmande sikte tagas på att skapa ett sådant överskott, att ur detsamma anslag skola kunna utdelas i andra fall än då dessa anslag äro verkligt motiverade. F. n. utgå vissa anslag, vilka uppenbarligen bort tagas från olika huvudtitlar, i den händelse staten funnit lämpligt lämna vederbörande anslagsbegärare sitt ekonomiska stöd.

Det är att märka, att biografägarna redan förut, utöver den skatt, som varje annan medborgare har att erlægga, i regel till sin kommun inleverera nöjesskatt. Det kan visserligen sägas, att denna nöjesskatt i sista hand utgöres av allmänheten, men detta är dock en sanning endast med modifikation, när nöjesskatten likväl medför en fördyring av biljetterna, vilket i sin tur ovillkorligen måste föranleda en något minskad biograffrekvens. Därtill kommer, att importerad film är belagd med tull, vilket dock spelar en mera oväsentlig roll.

Filmcensuren är den enda preventiva censur, vår lagstiftning känner. Biografägarna ha emellertid lojalt godtagit censuren med hänsyn till dess allmännyttiga syfte, ehuru densamma givetvis vållar dem ekonomiskt avbräck. Det kan ju t. o. m. principiellt ifrågasättas, huruvida själva granskningskostnaderna böra ersättas av dem, som äro underkastade filmgranskningen. Jämförelse med andra områden av samhällslivet, där staten finner sig ha allmännyttiga intressen att bevaka, kunna ligga nära till hands.

Biografägarna torde likväl vara villiga att utan gensaga även i fortsättningen finna sig i att kostnaderna påläggas dem, men de äro i sin fulla rätt, då de hävda, att omskrivna avgifter icke vid sidan av granskningsinstitutionens finansiering böra utgöra en skattekölla.

Gjorda principuttalanden, då dessa granskningsavgifter bestämdes och de allmänna principer, som av staten vid beskattning för övrigt tillämpas, göra det ofrånkomligt, att dessa avgifter endast må avse att täcka biografbyråns egna utgifter.

Med återopande av vad sålunda anförts hemställa vi,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl Maj:t hemställa, att sådana granskningsavgifter för statens biografbyrå måtte fastställas, att de influtna avgifterna, med nödig säkerhetsmarginal, täcka byråns utgifter men icke lämna sådant överskott, att avgifterna få karaktär av beskattning.

Stockholm den 21 januari 1929.

C. Brännberg.

Gustaf Karlsson
i Munkedal.